

Henri Broeren:

Muziekcentrum voorbeeldpodium

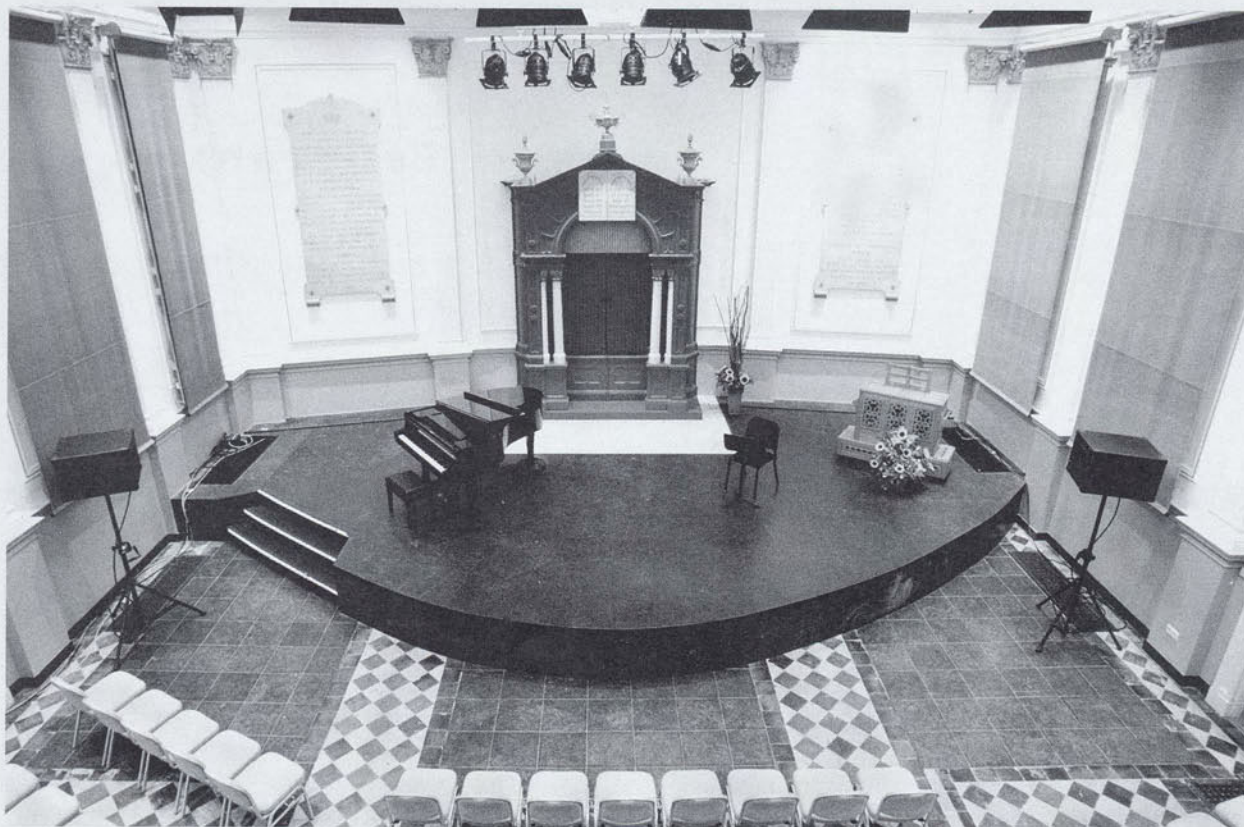
Henri Broeren, directeur van het Muziekcentrum
(Foto: Albert Schreurs)

Bezig aan zijn tweede seizoen heeft het Muziekcentrum 's-Hertogenbosch een naam die er mag zijn. Een 'voorbeeldpodium' beaamt directeur Henri Broeren graag. En wat er ook geklaagd mag worden over het culturele klimaat van 's-Hertogenbosch, als het om kleinschalige muziek gaat, heeft de stad een voorbeeldig karakter.

Hoewel Henri Broeren (Vught, 1957) eigenlijk min of meer toevallig aan de wieg van het Muziekcentrum 's-Hertogenbosch heeft gestaan, is het wel altijd de muziek geweest, die zijn leven heeft bepaald. Na zijn muziekopleiding, eerst schoolmuziek aan het conservatorium in Tilburg, daarna compositie in Den Haag, gaf hij gedurende zes jaar les op een middelbare school, parttime, was hij vijftien jaar verbonden aan de Theaterschool in Amsterdam en had hij een bedrijfje voor toegepaste muziek (film, commercials, enz.), maar zeker zo belangrijk is, dat hij altijd actief is geweest als componist. Naast het Muziekcentrum organiseerde Broeren allerlei festivals, zoals, zeven jaar lang, het internationale muziekfestival *November Music* in 's-Hertogenbosch en, sinds 1999, de Tromp Muziekbiënnale te Eindhoven. Hij begeleidde tot voor kort ook het Aquarius Ensemble.

Sedert 1997 is Henri Broeren actief voor het Muziekcentrum 's-Hertogenbosch. Dat ging zo: 'De stichting *Resonans* (heden-daagse muziek) dreigde op een gegeven moment ter ziele te gaan. Omdat ik me als componist zeer betrokken voelde bij *Resonans*, verklaarde ik me bereid mij daar een halve dag per week voor in te zetten om het voortbestaan te waarborgen, zodat het podium voor hedendaagse muziek behouden zou blijven.' In 1996 zijn de stichting *Jazz Den Bosch* en *Resonans* gefuseerd tot de stichting *Het Muziekcentrum 's-Hertogenbosch*. 'Gezien de plannen tot het realiseren van een muziekcentrum in de gerestaureerde synagoge aan de Prins Bernhardstraat, heb ik de gemeente een voorstel gedaan om dit project vorm te geven.'

'Dat heeft mijn leven een andere richting gegeven. Ik heb nooit de ambitie gehad om directeur van een muziekcentrum te worden, maar soms word je in je leven geconfronteerd met dingen die je zelf nooit bedacht zou hebben.' Van die onverwachte wending in zijn leven heeft Henri Broeren nimmer spijt gehad. 'De bevrediging die ik hierin heb gevonden, is gelegen in het feit dat je mogelijkheden kunt creëren om de muziek een betere plek te geven, met name hedendaagse muziek en jazz, maar ook klassieke muziek, oude muziek, niet-Westerse muziek, enz.' Broeren: 'Ik probeer alle genres een plekje te geven, met name ook door de verschillende genres in series aan elkaar te verbinden. Dat is goed voor de muziek, maar ook goed voor de mensen in deze omgeving die hier een plaats weten waar ze naar toe kunnen om een en ander te beluisteren.'

Interieur van de voormalige synagoge, thans Muziekcentrum. In het midden tegen de wand de Heilige Ark, waarin de Thora-rollen werden opgeborgen. (Foto: Menzo Boon)

De cijfers zijn een eerste fingerwijzing richting succes. *Jazz in Den Bosch* was goed voor zo'n zestien sessies per jaar, terwijl *Resonans* acht tot tien concerten per jaar programmeerde. Dit seizoen is het Muziekcentrum goed voor zo'n tachtig concerten, daarbij inbegrepen de zogeheten *festijnen*, waaronder te verstaan 'een verdichting van concerten in een korte periode onder één noemer'. Het *Festijn Jonge Ensembles* en het *Erasmus Festijn* zijn daar sprekende voorbeelden van.

Groei

Met een capaciteit van 120 stoelen, waarvan twintig op het balkon van de voormalige synagoge, is het Muziekcentrum 's-Hertogenbosch hét podium voor kleinschalige muziek. Henri Broeren: 'Het is niet de gemakkelijkste, de meest toegankelijke muziek die hier uitgevoerd wordt. Dan weet je, dat je publiek beperkt is.'

Maar, je ziet het groeien, mag Henri Broeren tot zijn voldoening vaststellen. 'In het seizoen 1999-2000 hadden we bij een totaal van zestig podiumbeurten een gemiddeld bezoekersaantal van 59. Het huidige seizoen loopt veel beter. Ik heb daar weliswaar nog geen cijfers van, maar aan de hand van onze inkomsten kan ik zien dat er sprake is van een sterke toename.' Een stijging laat zich ook aflezen aan het aantal uitverkochte concerten. 'Het eerste seizoen waren dat er één of twee, nu veel meer.' Met niet minder voldoening constateert Henri Broeren

dat het Bossche Muziekcentrum een grote uitstraling heeft. 'Bij kenners heeft het Muziekcentrum snel bekendheid gekregen. Het was hier naar mijn weten immers voor het eerst dat concertseries werden georganiseerd waarin verschillende genres met elkaar waren gecombineerd. Het is hier een podium voor alles. Dat levert een publiek op dat geïnteresseerd is in alles. Een publiek dat meer geïnteresseerd is in goed of slecht dan in een bepaald genre. In dat opzicht is het 's-Hertogenbosch Muziekcentrum een voorbeeldpodium. In Nederland zijn heel weinig podia die kleinschalig zijn en tegelijk allesomvattend. Ik volg een grote-zalenpolitiek (= dat je alles presenteert) op een kleine plek.'

'Wat we hier doen is het tegenovergestelde van commercieel programmeren. Wij proberen een zo sterk mogelijk inhoudelijk podium te creëren. Wij programmeren niet op naam, maar op het programma dat de uitvoerenden neerzetten. Vaak is het dan nog zo dat ik wat aan zo'n programma morrel door er dingen bij te bedingen of net iets anders te willen.'

Bestendig

Ondanks het succes van het Muziekcentrum spreekt Henri Broeren nog in termen van 'een flauw begin'. Dat laat zich verklaren uit zijn ambities. 'We moeten uit onze jas groeien. De mensen moeten buiten in de rij staan.

Van de concerten moeten twee, drie uitvoeringen nodig zijn.' Realist als hij is, weet de directeur van het Bossche Muziekcentrum dat zoiets niet van de ene op de andere dag mogelijk is. Hij spreekt dan ook van 'een bestendige opbouw met een hele lange-termijnpolitiek'. 'Daar is zeker tien, vijftien jaar voor nodig, maar dan staat het als een huis en valt het niet meer om.' Broeren is overtuigd van het succes van de aanpak die hem voor ogen staat. 'Als je op die manier te werk gaat, bouw je een levendig podium op, waar het publiek graag komt, maar waar musici ook graag komen spelen.'

Broeren ziet de positie van het Muziekcentrum als 'een zekere luxe'. 'Door onze kleinschaligheid hebben wij aan weinig publiek genoeg. In een grote zaal is dat funest. Daar wil niemand dan nog komen. Als hier dertig mensen in de zaal zitten is het toch gezellig. Dicht bij de musicus. Dat is bepalend voor de sfeer. We hebben dan ook een publiek dat niet hoest; dat niet ritselt met blaadjes. Een publiek dat niet voor mekaar komt. De echte liefhebbers.' Ze komen dan ook werkelijk van heinde en verre. Naast de toeloop uit 's-Hertogenbosch en omgeving, die natuurlijk verreweg het grootst is, komen bezoekers uit Den Haag, Maastricht, Bloemendaal, Nijmegen, Arnhem, enz. 'Hoewel het natuurlijk om enkelingen gaat, mogen we zeggen dat ze uit het hele land komen.'

Levendig

Over het financiële verhaal, waar hij natuurlijk ook niet omheen kan, zegt Henri Broeren: 'De Nederlandse muziek kan niet zonder subsidie. Er is geen enkel podium dat rendabel is. Kijk naar het Holland Festival in 1995: een bezettingsgraad van tachtig procent. Dat is werkelijk zéér goed. Nochtans vormen de recettes niet meer dan zeventien procent van de omzet. Er blijft dus 83 procent nodig aan subsidies, sponsoring, enz.' Wat het Muziekcentrum 's-Hertogenbosch betreft probeert Henri Broeren tien tot vijftien procent van de jaaromzet te halen. Overigens zonder het programma geweld aan te doen. 'De inhoud staat voorop. En op die inhoud moet je vervolgens zoveel mogelijk mensen zien te genereren.' Dat Broeren nochtans met beide benen op de grond staat, bewijst het vervolg van zijn verhaal: 'Als ik alleen concerten met vijftien bezoekers zou organiseren, heb ik een probleem.' De andere kant echter van het verhaal: 'Wat ik niet zal doen is programmeren om de zaal vol te krijgen.' Trouwens: 'Bij louter uitverkochte voorstellingen zou er nog veel subsidie bij moeten.'

Naast de vaste subsidies van gemeente, rijk en provincie en een aantal incidentele subsidiënten, probeert Henri Broeren door sponsoring, verhuur van de beschikbare ruimten, enz. de middelen te verwerven om het Muziekcentrum optimaal te laten functioneren. Hij ligt er niet wakker van te moeten 'schooien'. Integendeel: 'Het

maakt het extra levendig om behalve inhoudelijk ook financieel bezig te zijn. Ja, ik ben wel eens jaloers geweest op organisaties die naast een artistiek leider een zakelijk directeur hebben. Lekker inhoudelijk bezig zijn, denk je dan als artistiek leider. Maar ik weet uit ervaring dat het de kracht van het geheel is als je die twee kunt combineren. Als je tevens inhoudelijk bezig bent, kun je als zakelijk leider ook duidelijk maken waarvoor je geld nodig hebt en waaraan het precies besteed wordt.'

Dankbaar

Over het culturele klimaat van de stad - gebukt onder het odium dat niets schijnt te kunnen, of het nu om het kunstencentrum of het productiehuis gaat - wil Henri Broeren het eigenlijk niet hebben. 'Ik heb geen zin om te zeuren over dingen die maar niet van de grond willen komen. Het is voor mij ook niet interessant te zeggen wat niet goed gaat. Bovendien, ook al stagneert het hier en daar, dat wil nog niet zeggen dat het stilstaat.' 'Wat ik wil is een fantastische muziekcultuur, die ik als zodanig tevens een kleine zetje in de goede richting kan geven. Een positieve bijdrage aan het culturele klimaat van de stad. Dat is wat telt voor mij.' En wat betreft de kleinschalige muziek is 's-Hertogenbosch wat je noemt 'top', met naast het Muziekcentrum de *Azijnfabriek* met haar eigen publiek en de *Willem II* voor de popmuziek. 'Op dit punt heeft Den Bosch een voorbeeldig karakter. Daar hoeft niemand over te klagen.' Al realiseert Broeren zich tegelijkertijd, dat het allemaal beter en groter moet. 'Maar het heeft vijftien jaar nodig voor je algemene bekendheid geniet. Maar dan sta je er ook.'

Op zich wordt het culturele klimaat niet bepaald door wat wel of niet goed gaat, vindt Henri Broeren, en al zeker niet door de politiek. 'Cultuur wordt vooral gedaan door mensen, die dat willen en doen, die er aan deelnemen. De politiek moet het mogelijk maken, de voorwaarden scheppen. Wat dat betreft is er in Tilburg en Eindhoven altijd een ruimhartiger beleid geweest, zeker de laatste jaren. Wat in Den Bosch gebeurt is anders, maar niet minder belangrijk.'

Wel heeft het wegvallen van Het Brabants Orkest grote gevolgen gehad. Henri Broeren daarover: 'Dat is absolute kaalslag geweest, dat merk je aan alles. Anderzijds heeft dit misschien wel de mogelijkheid gegeven om dit muziekcentrum te realiseren. Voor het publiek van Den Bosch is het jammer dat hier geen goede concertzaal is. Voor de muziek zelf is het misschien wel goed dat het nu kleinschalig gebeurt. Omdat je ontwikkelingen in gang kunt zetten en op de voet volgen. Misschien moeten we wel dankbaar zijn een klimaat te scheppen, waarin straks andere ontwikkelingen plaats kunnen vinden.'